

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАЛЧЫГААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 73 (4349) ↑ 1973 сүл. Бэс ыйын 19 күнэ ↑ Санаата
ОПТУОРУНЬУН 2 харчы

Х а н ы а т
1931 сүл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП Киин Комитетыгар, ССРС Министрдерин Советыгар

ССКП Киин Комитета уонна ССРС Министрдерин Совета «Сүөһү аһылыгын сөбүтүөннэлээһинэ итингэр ытыр уонна колхозтары итингэ сөххөтөрү 1973—1974 сс. сүөһү ыстыгар бэлэмниир дьаһаллар тустарынан» уураах ылынылар.

Сүөһү итингитин өрө көтөбүүгэ нистэлэргэ улахан үлэ ытыларын бэлэстээн турар. ССКП НК уонна ССРС Министрдерин Совета партийнай тэрилтэлэр, советскай итингэ тыа хаһаайыстыбаннай органнар, колхозтар председателлэрин, сөххөтөр директордарын, тыа хаһаайыстыбатын специалистарын бөлбөтөлөрүн пятилетка иһин бастакы сылларыгар көрүөт хаһаайыстыбатын бу дьонуну салаатын сайыннары тэтиэ ситэтэ суох буолбутугар туһайдылар. Сүөһүттэн ылылар бородууксуйаны өнгөрүү уонна сөбүтүөннэлээһин үүнүүтүн бытаана, туох ханнын иһинэ, сүөһү аһылыга тийбэттээн сибээстээх.

Уураахха быыл уонна пятилетка нэлэр сылларыгар сүөһү итингитин сайыннары уобалаһыгар партийнай, советскай итингэ тыа хаһаайыстыбаннай органнар, колхозтар уонна сөххөтөр салайааччыларын итингэ специалистарын дьонуну сорунтарынан сүөһү аһылыгын базатын салгыы бөбөгөтүү, хас бирдии хаһаайыстыбага сүөһү үрдүк хаачыстыбалаах аһылыгын сөп буолар саппааһын үөскэтии, сүөһү иитэр фермалары кыстыкка итингэр бэлэмнээһин буолара бэлэстэнэ. Эти, үүтү, сымыты, түүнү уонна сүөһү итингитин атын да бородуукталарын өнгөрүүгэ уонна өсүүдүстөбө атылааһына ылыныллыбыт былааннары итингэ абхэстэлиститбэлэри холбана суох төлөрүү булгуччулаах.

Уураахха министрстволар уонна ведомстволар, олохтоох партийнай, советскай итингэ тыа хаһаайыстыбаннай органнар быһаччы сорунтара ылынынылар.

ССКП НК уонна ССРС Министрдерин Совета партийнай, советскай, тыа хаһаайыстыбаннай, профсоюзнай уонна комсомольскай тэрилтэлэр, колхозтар итингэ сөххөтөр, промышленнай тэрилтэлэр сүөһү аһылыгын сөбүтүөннэлээһинэ уонна сүөһү ыстыгар бэлэмнээһини тэрээһиннээхтик, ытытыга, анно олобуран сүөһү итингитин бородуукталарын өнгөрөн таһаарыны уонна атылааһыны биллээрдик улаатынгарыга бары дьаһаллары ылыахтара диир эрэнэллэри биллээрдилэр.

ССТА.

Л. И. БРЕЖНЕВ АХШ-ка БАРЫЫТА

Бэс ыйын 16 күнүгэр ССКП КК Генеральнай секретара, ССРС Верховнай Советын Президиумун чилиэнэ Л. И. Брежнев АХШ президеңа Р. Никсон ыгырылтыһыан Москваттан Америка Холбоһуктаах Штаттарыгар официалнайдык маддыттын барда.

АХШ-ка сылдыһыгар табырыс Л. И. Брежнев арыйаллылар ССКП КК Политбюро-тун чилиэнэ, ССРС Атын дойдулардаагы дьыалатын министри А. А. Громяко, Тас эргинэ министри Н. С. Патылчов, Грузияскай автономия министри Б. П. Бутаев, ССКП КК Генеральнай секретарыан комсомолецтөрү Г. Э. Пукаров, А. М. Александров, ССТА Генеральнай директор Л. М. Занятия.

Советскай Союз Государственный бэлэхтарынан иһэртэтиллэбит

ВАШИНГТОН. Үрдүк дьыа
ССТА фотехрониката.

Оройуон олохтоох Советтарыгар быыбардар түмүктэрэ

Аспыт баскыһыаннара—бэс ыйын 17 күнүгэр буолбут олохтоох Советтар быыбардара оройуонна бүтүннүүтүгэр үрдүк политическай таһымнаахтык, үчүгэй тэрээһиннээхтик атаарылынылар.

Оройуон үлэиттэрэ, быыбарга бука бири кыттан уонна коммунистар, партия сүөхтөр тулхадыйбат блоктарын кандидаттары иһин бири санаанан куластаан, сыйлаларын Ийэ дойдуларыгар, хаан-уруу Коммунистическай партияларыгар мукура суох бэриниһэлэхтэрин, үрдүк тэрээһиннээхтэрин өссө бириде демонстрациялаан көрдөрдүлэр.

Быыбардааччылар олохтоох Советтар быыбарларыгар 100 бырыһыан кытынылар.

Оройуоннаагы Совет быыбарыгар кытылыбыт быыбардааччылар 99,61 бырыһыаннара депутаттарга кандидаттар иһин куластарын бэрдиһэр. Депутаттарга кандидаттарынан туруоруллан регистрациялаабыт 50 чулуу дьон бука бары быыбардааччылар. Кинилэртэн 26-та коммунист, 24-дэ

дьахтар, 14-дэ рабочай, 16-та колхозтаах, 20 депутат 30-гар дьэри саастаах. Оройуон Советыгар быыл 28 депутат сага талыллына.

х х х

Быыл оройуон 14 сельскай Советтарыгар барыта 530 депутат талыллына.

Куластааһынга кытылыбыт быыбардааччылар 99,65 бырыһыаннара депутаттарга кандидаттар иһин куластарын бири дьэри, 7 сельскай Советтарга кулаһы бири 100 бырыһыан буолла.

Талыллыбыт депутаттар 32,1 бырыһыаннара ССКП чилиэннэрэ уонна кандидаттарга, 67,9 бырыһыаннара партията сүөхтэр. Депутаттар 45,4 бырыһыаннара дьахтар, 31,8 бырыһыаннара рабочай, 37,8 бырыһыаннара колхозтаах, 34,8 бырыһыаннара отутугар дьэри саастаах, 26,7 бырыһыаннара ЫВСЛКС чилиэнэ.

Сельсоветтарга быыл 180 депутат сага талыллына.

Үлэиттэр депутаттары оройуоннаагы Советын исполкома.

ПАРТИЯ УОННА НОРУОТ БИИР СОМОБОЛОРУН КӨСТҮҮТЭ

Чураачы саздаһыага сар-скаада элэ үөрэн-көтөн уһу-сунна. Хаһыа-үйө 3 хаһыа аһыкка 23 №-дөх быыбардыр учаастакка дьон кэллээтэн бардылар. Быыбар күнүнэ—норуот бүтүүнүн бырааһынньыкка эрэдэллэни, күө-дэаа көтөтүн күөдүүдэ.

Дөс курдук 6 чааста учаас-

Быыбардыр учаастактартан

так комиссиятын председател-таа. М. С. Романов быыбар-даттылар быыбар күнүнэ эрэдэллэр уонна куластааһын бэрэллээһини биллэрэр.

Бастакыны куластактар чилэ-оһоу-дьаһаа хаачыйар оройуоннаагы комитет элэр пист-тэһиһэ быыма аан бастаан быыбардааччы комсомолка Светлана Егоровага уонна билиги оройуонмут бири ытыктыбал-лаах кырдаараа, 83 өлөстөх, 1938 сытан ССКП чилиэнэ, колхознай тутуу ветерана Устин Гунгарьевич Хомяковка тигис-та. Кинилэр бары быыбардааччы-лары бу үөрүүлээх күнүнэ эрэдэллэн, норуот үрдүк итэ-вэл ылыт бастынан бастаан дьонорбут иһин куластактыр-тынан дьоллоохтут диир турар, бөлөтөлэһи уоһаа түһэрэлэр.

Ол киниттан быыбардааччы-лар күннэ саиди турар дьол-лоох-сөргүлээх олохторун иһин хаан-уруу Коммунистическай партияга уонна Советскай Пре-зидентствога махтаа-байыһа

СНИМОНКА: элэр быыбардаач-чы, олох-дьаһах нембинатын иһтэһиһэ, комсомолка Свет-лана Егорова.

истин тылаарын этэр турар, ба-йыларга гражданскай наставар тэлэрдүлэр.

С. ЗВЕРСТОВ.

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

ССРС Верховнай Советын ыгырыы

ССРС Верховнай Советын Президиума Советскай Социалисти-ческай Республикалар Союзтарын VIII ыгырылалар Верховнай Советын VI сессиятын 1973 сүл. 17 күнүгэр Москва нуоракка ыгыраага уураах ылынына.

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. нөр).

ХАТЫЛЫ. Соьхот маннаары отделениетын рабчайдара олох-тоох Советтар быыбардарын көрсө сайынгы үлэни-хамнаы 42-лэччэ үчүрүтэн илаллар. Кыс-тыктыл сайлалыкка тахсым, эр-дэтээр палры көтөүүү, оройуот астарын тэрилтала олодуу үдэ-диригэр киинин үөрдэр ситиһи-лэр бааллар.

Быыбар буолар күнүгэр ин-нилар үөрө-көтө учаастакка ка-лааллар. Көинөсөи председатели С. Н. Варламов быыбардааччы-лара эрдэлдир уонна быыбар сараламмытын туһунан биллэ-рэр.

Урпада бастахынан 95 саас-таах А. Ф. Дольковская бюлле-тени түбэрэр. Кырдыарас быы-бардааччы бөйөтүн чулуу дьону туһугар куолаһын биэрэриттэл үөрэр. Киин көиниттэн Совет-ский Конституция биэрбит бы-раабынан быыл сана туһаар эдэр быыбардааччы, наныык-сыт М. Н. Новгородова куола-стылар.

Сарсыарда арыс чааска уча-стаакка быыбардааһын бүтэр. От-тон бырааһынныкты сикхэмит Култура дьыһыттар буолар көн-нөргө уонна киинэбэ сылдыач-чы итэһинэ маасабай, спортив-най оонньуулары көрүлээччи албөтөр элбөөн иһэр.

М. БАИНА.

Х Х Х

ХОПТОБҮ. 20 №-дээх Хоотобу быыбардыр учаастак комиссиятын председатели П. Е. Адамов мустубут дьону бу кэрэ-бэлиэ бырааһынныгынан эрдэ-лдилэр уонна быыбар саралам-мытын туһунан этэр.

Партия уонна норуот биир сомоболорун көстүүтэ

Николай Васильев оройуот—торус уонуттан тахсыбыт кыр-дыарас. Хис да быыбарга кыттан куолаһын биэрбит киин. Бу да сырыыга улаханым оро көтө-үлүн, долгубан турал биллэ-рини ылар. Апп бастахынан киин куоластылар. Эдэр быыбардаач-чы, үөрэнөөччи Василий Рома-нов оройуот көиниттэн урпада бюллетени түбэрэр.

Учаастак 588 быыбардааччы-лара бука бары куоластааһынга кытанылар. Сарсыарда сэттэ чааска дьора киинэртэн үгүс-тэрэ куоластаан бүтүлэр.

Быыбардааччылар быыбар киинэртэн мунуулаахтарын көинит-тэн сараламмыт оонньуу-көр быыбар күн өссө көхтөөхтүк саларан барда.

Н. ФЕДОРОВ.

Х Х Х

АРЫҢЛААХ. Сарсыарда эр-дэттэн быыбардааччылар мус-таалар. Лоп-курдук 6 чааска быыбардааһын сараламмытынан барар.

Бөһүлөк ытык кырдыарайа Н. А. Барахсанов ким хайа ки-иниэ бюллетенин ылар. Эдэр быыбардааччы Ольга Портягина иккис кииниэ куоластылар. Ити курдук, испиниэксэ кири-бит 191 быыбардааччы биһртэн биһр кэлэн, бюллетенин ылар, куоластылар киинэра киирэн илаллар.

Сарсыарда 6 чаас 45 мүнүү-тэбэ бу учаастакка бука бары куоластаан бүтүлэр.

Е. СЫРОМЯТНИКОВ.

СНИМОНКА: биһр бастахынан куоластаабыт У. Д. Толстоухова.

П. ОКОНЕШНИКОВ ФОТОТА.

КУОТАЛАҤЫ ТҮМҮКТЭННЭ

ССКП обкомун бюрота, Саха АССР Министрдерин Совета уонна ПССУОС общественной сүөһүнү төрөө-һиннээхтик кыстагар туһугар оройуоннар социали-стической куоталаһымыларын бу дьыл ыам ыйынаагы түмүгүн оҕордулар.

Социалистической куоталаһы кыһаһылаахтарыг-нан ханнык оройуоннары быһаардылар:

Бастагы зонада—Якутская куорат.

Иккис зонада—кииниэ даҕаны миэстэ бэриллибэ-тэ.

Үһүс зонада—Уһуэ Халыма оройуона.

Холбоһуктаах мунууах үүтү маһынга уонна ыч-чат сүөһүнү төлөһүүтэ Томпо, Мэҥэ-Хаҥалас, Чу-ранчы оройуоннара үчүгэй үлэни ыһпыттарын бэ-лиэтээтэ.

Үлэһиттэр депутаттарын XIV ыгырыылаах Чурапчы оройуонунаабы Советыгар быыбардаммыт депутаттар

Новошарына Анна Сергеевна—манньыксыт, 1 №-дээх Хо-лооннобу быыбардыр уокруук-ка.

Пермяков Михаил Ефимович—ССКП райкомун иккис секрета-ра, 2 №-дээх Чыаппаратаабы быыбардыр уокруукка.

Попов Гаврил Петрович—кол-хозтаах, 3 №-дээх Бахсытаабы быыбардыр уокруукка.

Белых Михаил Иннокентьевич—райсовет исполкомун предсе-дателя солбулааччы, 4 №-дээх Манадаһаабытаабы быыбардыр уокруукка.

Егорова Аграфена Гаврильевна—манньыксыт, 5 №-дээх Ама-таабы быыбардыр уокруукка.

Константинов Роман Инноке-тьевич—колхозтаах, 6 №-дээх Бугдатаабы быыбардыр уок-руукка.

Кривошапкин Алексей Михай-лович—Субуруускай аатынан совхоз парткомун секретара, 7 №-дээх Болтонотооу быыбар-дыр уокруукка.

Спелцов Николай Гаврильевич—тракторист, 8 №-дээх Харба-даһаабытаабы быыбардыр уок-руукка.

Павлуцкая Мария Васильевна—осменатор, 9 №-дээх Кында-лаабы быыбардыр уокруукка.

Манарова Ульяна Ефимовна—манньыксыт, 10 №-дээх Арыылаахтаабы быыбардыр уок-руукка.

Жебсанн Василий Хрисанфович—Субуруускай аатынан совхоз

директора, 11 №-дээх Калыҥи-тээби быыбардыр уокруукка.

Лазарев Михаил Иванович—совхоз рабчайа, 12 №-дээх Кы-таанахтаабы быыбардыр уокру-укка.

Дьячковский Петр Прокопьевич—Калинин аатынан колхоз пред-седателя, 13 №-дээх Мараһаа-бытаабы быыбардыр уокруук-ка.

Толстоухов Иннокентий Пе-трович—тракторист, 14 №-дээх Мугудайлаабы быыбардыр уок-руукка.

Аммосова Анастасия Николаевна—манньыксыт, 15 №-дээх То-лөйдооу быыбардыр уокруук-ка.

Капитанова Зоя Дмитриевна—манньыксыт, 16 №-дээх Баба-батаабы быыбардыр уокруукка.

Корнин Егор Прокопьевич—Ленин аатынан колхоз председа-теля, 17 №-дээх Дьаһылааабы быыбардыр уокруукка.

Оконешникова Марфа Семе-новна—үй оройуоннаабы салаа-тын сабыдассыйа, 18 №-дээх Одулууунаабы быыбардыр уок-руукка.

Кочеткова Сима Васильевна—агроном, 19 №-дээх Куула-күөлээби быыбардыр уокруук-ка.

Листиков Илья Павлович—ССКП райкомун бастагы секре-тара, 20 №-дээх Иырылааабы быыбардыр уокруукка.

Собанина Августина Иусти-новна—бөрөөн хөрөччү, 21

№-дээх Тастаахтаабы быыбар-дыр уокруукка.

Чепалова Анна Андреевна—манньыксыт, 22 №-дээх Бэра-тээби быыбардыр уокруукка.

Ермолаева Клара Васильевна—ветврач, 23 №-дээх Түөйэ-тээби быыбардыр уокруукка.

Шадрин Алексей Алексеевич—«Сельхозтехника» отделени-тын управляющайа, 24 №-дээх Уһун Күөлээби быыбардыр уокруукка.

Манарова Татьяна Егоровна II—манньыксыт, 25 №-дээх Ула-хан Күөлээби быыбардыр уок-руукка.

Кузьмина Агафья Тарасовна—манньыксыт, 26 №-дээх Ха-мдардаабы быыбардыр уокруук-ка.

Филиппов Роман Афанасьевич—Эрилик Эристин аатынан колхоз председателя, 27 №-дээх Уоратааабы быыбардыр уок-руукка.

Парфенова Мария Михайловна—манньыксыт, 28 №-дээх Ха-тылытаабы быыбардыр уокру-укка.

Кривошапкина Парасковья Фе-дотевна—манньыксыт, 29 №-дээх Харбалатаабы быыбардыр уокруукка.

Көмүров Николай Антонович—райпо председатели, 30 №-дээх Лахадьытаабы быыбардыр уок-руукка.

Новгородова Елена Инноке-тьевна—Эрилик Эристин аа-тынан колхоз кылааһынай зоо-

техника, 31 №-дээх Хайахсыт-таабы быыбардыр уокруукка.

Иванова Мария Егоровна—манньыксыт, 32 №-дээх Туора Күөлээби быыбардыр уокру-укка.

Сергеев Семен Иванович—тэһа хайаһыстыбатын управле-ниетын начальнига, 33 №-дээх Урһаһаахтаабы быыбардыр уок-руукка.

Неустров Иннокентий Дми-триевич—Диринг орто эскулатын директора, 34 №-дээх Диринг-лээби быыбардыр уокруукка.

Бурнашев Роман Романович—райсовет исполкомун председа-теля, 35 №-дээх Хоотоботооу быыбардыр уокруукка.

Григорьева Мария Степановна—шофер, 36 №-дээх Чычаас-таабы быыбардыр уокруукка.

Ермеева Татьяна Николаевна—продавец, 37 №-дээх Мал-дэхастаабы быыбардыр уокру-укка.

Аржаков Харитон Харитонович—ис дьыала министертеттэн оройуоннаабы отделин началь-нига, 38 №-дээх Чыкылаабы быыбардыр уокруукка.

Сергеева Александра Ивановна—манньыксыт, 39 №-дээх Эба-тээби быыбардыр уокруукка.

Белаш Анатолий Маркович—ДАЗС старшай механика, 40 №-дээх Чурапчытаабы быыбар-дыр уокруукка.

Романов Василий Иванович—Чурапчы сельсоветын исполко-мун председатели, 41 №-дээх

24 №-дээх Новгородовтаабы быыбардыр учаастакка куола-стааһын саралаһаары арай түр-дэһана, учаастак комиссиятын председатели М. С. Эверстова мустубут дьону норуот бүтүү-нү бырааһынныгынан—олох-тоох Советтарга быыбар күнүнэн эрдэлдэрэ. Бастагы бюллетен-эрдэлдэрэ Акулина Ми-хайловна Коркина уонна интер-нат-оскуола интиллээччигэ Святослав Иванов илаллар.

—Бүгүн мин икки суол үрдүк үөрүүлээхпин,—диэтэ Святослав Иванов.—Уон арыс сааһын туолаһа бастаан куоластын-бын. Иккисини, алы абылаһах хонугунаа асаахыһаарбын тут-түртээн, ситий-хотуу аттестатын ылаары сылдыабын. Манньык улахан дьол киин Коммунисти-ческой партияга, Советской пра-вительствэга ас сүрэхпиттэн махтанаа турал куоластынбын.

Урпада дьон быһастала суох кэлэлэр. 93 сааһыгар сылдыар Николай Васильевич Коркины, 80 саастаах Марфа Федоровна Жиркованы, Анна Игнатьевна Шестакованы кытары сэрэ-дэрээн уолаттар уонна кыр-гыттар бааллар. Аһардас аһа бастаан куоластааччылар манна отутчалар.

10 чаас 15 мүнүүтэбэ испин-иэксэ кирибит быыбардааччылар куоластарын биэрэн бүтүлэр. Оттон дьон-сэргэ үөрүүтэ-кө-лүүтэ саларан барар.

И. ОКОЕВОВ.

Чурапчытаабы быыбардыр уокру-укка.

Тарабукина Ульяна Андреевна—инстанция, 42 №-дээх Ме-щериговтаабы быыбардыр уок-руукка.

Шишигин Алексей Спиридоно-вич—Мугудай орто эскулатын директора, 43 №-дээх Дьэржин-скийдээби быыбардыр уокруук-ка.

Кандинская Иван Иванович—оройуоннаабы народнай театр режиссера, 44 №-дээх Октябрь-скийдээби быыбардыр уокру-укка.

Посельская Мария Прокопьевна—врач, 45 №-дээх Лесхозтаа-бы быыбардыр уокруукка.

Лыткин Егор Никитич—мех-улаачон болуогунуу-биригэ-дир, 46 №-дээх Ярославский-дээби быыбардыр уокруукка.

Филиппов Арнадий Егорович—үөрөх оройуоннаабы салаатын сабыдассыйа, 47 №-дээх Чура-пчытаабы быыбардыр уокруук-ка.

Игнатьева Валентина Васи-льевна—эт-үүт комбинатин производствэга сабыдассыйа, 48 №-дээх Кара Маркстаабы быы-бардыр уокруукка.

Захаров Афанасий Данилович—райсовет исполкомун секрета-ра, 49 №-дээх Промышленный-лаабы быыбардыр уокруукка.

Шадрин Алексей Спиридонович—интернат-оскуола директора, 50 №-дээх Новгородовтаабы быыбардыр уокруукка.

САГА ҮӨРЭХ ДЫЛЫГАР—ТУЙГУН БЭЛЭМИ!

ОБОЛОРГО — КӨДЬҮҮСТЭЭХ СЫННЬАЛАНЫ!

Амма орто оскуолатын педагогической коллективын уонна Болугур нэһилиэгин общественноһын СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ЭБЭНЭЭТЭЛИСТИБЭЛЭРЭ

ОСКП КК уонна СССР Министрдарын Совети «Бүтүүн орто үөрэхтөөһүнэ киириниэ систэрин түһүөн» уураахтарын олоххо киллэриниэ, тохусе бис сыллаах былаан үбүс, быһаарыааах сылыгар оскуола үөрэтэр-иитэр үлэни тунсарыма маанык социалистическай эбэ-бэстэлибэни бадыабыт.

1. ҮӨРЭХ САГА ДЫЛЫГАР БЭЛЭМНЭНИИ ҮЛЭБЭ

1. Бүтүүн орто үөрэхтөөһүн Сөкүөнүн кэрүдүбүт састаах оролору оскуола тас өттүгэр хааларыаа. Ахсыс кылааһы бүтөрбөттөртөн баралаах оролору аналлаах орто үөрэх заведениеларыгар, профтехучилищеларга мытан үөрэхтэрин салгыааларын ситиһэргэ.

2. Үөрэх кэлэр дыла сагаларымыгар уруока туттуулар тэбериһиниһэр, үчөбиктарынан уонна көрдөрөн үөрэтэр пособиеларынан толору хайчынарга. Оскуолабыт библиотекатын фондун салгыы ханатарга.

3. Үөрэтин сага программатын ситиһилээхтик олоххо киллэриниһэр сибэстээн методическай үлэни салгыы тунсарарга, бастын оһаты бэйэ үлэтигэр утумнаахтык киллэриниһэр. Ол иннинтэ үөрэх кабинеттарын былааннаахтык үлэлэтэргэ, көрдөрөн үөрэтэр матырыйаалларынан, оборудованиеларынан салгыы байытарга, бары учууталлар библиотеканы үрдэттиһирин тэрийэргэ. Итиһэргэ тиражирэн үөрэнээччилэр кылааска иккис сылын хаалгыларын мунутуурдук аччатарга.

4. Үөрэнээччилэр доруобуяларыгар бөлбөмтөнү күүһүрдэргэ, кинилэр эт-хаан өттүнөн сайдымыларыгар аналлаах кэккэ үлэһэрн тутуһахтык мытарга. Доруобуяларын түргүн бэрэбэркэлээн сылга иккиттэн итэһэ сүөх медицинскэй көрүүнү мыттарарга. Медтох доруобуялаах оролор сайыныкы сынныаланнарын кэмтэр амтениилэрин ситиһэргэ, оскуола, интернакка уонна учууталлар олоһор уопсайдарыгар санитарнай-гигиеническэй усулуобуйалары олохтуурга. Баладан мыйан 1 күнүттэн оскуола буфет үлэһирин хааччыларга уонна интернаты аһан үлэлэтэргэ.

5. Оскуола материальнай бозатын салгыы бөгөргөтүүгэ, үөрэх бу кэлэр дылыгар 75 миһэтэлээх интернаты үлэһэ киллэриһипт, бары наадалаах оборудованиеларын булуохтут. 12 квартиралаах учууталлар уопсай дыһаларын акылаатын бу сыл иннин түбэрнэхпит. 25 миһэтэлээх тивоней пионерскэй дээһэр тутуугун сагалыахпыт. Талаа бөлөмнөбүт 1000 кубометр оттук саһаан маһы атырдыах мыйан 15 күнүгэр диэри 60 бырыһыанын дыһа таһыгар киллэриһипт.

Котельнайдар капиталнай уонна быстах өрөмүөннэрин итиһиһэр ууну хачайдыыр мотору аһан булан туруоран, атырдыах мыйан 15 күнүгэр диэри бүтэриһипт.

РАЙСОВЕТ ИСПОЛКОМУГАР

Райсовет исполкома Амма орто оскуолатын педагогическай коллективин, Ленин аатынан колхоз Амматаабы учаастагын, Болугур нэһилиэгин общественноһын 1973—1974 сс. үөрэх дылыгар бэлэмнэһини үлэлэргэ уонна оболор сайыныкы сынныаланнарын тэрийиһэ ылымыт социалистическай эбэһээтэлибэлэрин бигэр-гэттэ.

Аммалар бу эбэһээтэлибэлэрин оройуон бары оскуола-ларыгар тиэрдэргэ уонна кинилэр эмиз бэйэлэригэр эбэһээтэлибэлэ ылынан социалистическай куоталаһы-ларын тэрийэн ытыгарыгар

II. ОБО САЙЫННЫ СЫННЬАЛАНЫ ТЭРИИИГЭ

Үөрэнээччилэр сайыныкы сынныаланнарын тэрийиһэр оскуола-лар биир боччунаах үлэлэрин буолар. Маһыла оскуолабыт коллективна маһыктыгар тэрийэн мытарга быһаарыһа:

1. Үөрэх дыла бүтэрин кытта маһык туристическай походыгар мытыахпыт:

а) IX кылаас үөрэнээччилэригэр аһан бис күнүгэр походу тэрийиһипт;

б) VI—VII уонна IX кылаастартан бастынан бастын үөрэнээччилэри уонна общественниктары (10 оһону) Забайкальега (Иркутск—Байкал күөл—Улан-Удэ) үстүн похода сиритиниһарыахпыт.

2. Олохтоох оболорго аһан 25 миһэтэлээх пионерскэй дээһэр аһан биир сезони үлэлтиһипт.

3. Аста—сэттэ састаах 20—30 оһону хаһан биир ай өбө плащадкатын аһан үлэлэтэргэ сирктанабыт.

4. Ленин аатынан колхоз Амматаабы учаастагыгар үөрэнээччилэр маһык биригэрдэлэрин тэрийэн үлэлтиһипт:

а) колхоз пленочнай теплицатыгар 900 кв. метр иһэннээх парниктарга өдүрүгүн үүнэриһипт. Парниктар хас биирдии кв. метр иһэннэригэр 2,5 кг өдүрүгүн үүнэриһэр, барыта 22 центнери госуларствого атымылаахпыт. Бу эвено 30 оһону үлэлтиһипт;

б) учуутал сагалалаах үөрэнээччилэр оттоһунта эвеноларыгар 15 оһону үлэлэтэргэ.

в) кирпиччаа 20 оболор эвеноу тэрийэргэ.

г) оскуола пришкольной учаастагар 10 өбө үөрэтэр, оһыт өгөрөр үлэни ытыаларын ситиһэргэ.

д) оскуола өрөмүөнүгэр 7 оболор аһан эвено тэрийэргэ. Маһан ураты үөрэнээччилэр колхоз хонуттун, тутуутун уонна сүөһү интинин үлэлэригэр биридиһээн үлэлтиһипт.

Бийиһи үөрэх кэлэр дылыгар бэлэмнэһини уонна быһыл сайын үөрэнээччилэр сынныаланнарын таһа тэрийиһэ ылынар бу эбэһээтэлибэбэтин оройуон бары оскуола-ларын коллективтара, нэһиликтэр уонна хаһайыстыбалар ойуохтэра дээн эрэнэбит.

Д. ЧЕЧЕБУТОВ,

оскуола дирентора.

П. ПОПОВ,

оскуолаабы партийнай тэрилтэ секретара.

М. ЯДРИХИНСКАЯ,

Ленин аатынан колхоз Амматаабы учаастагын партийнай тэрилтэтин секретара.

М. ДИОДОРОВ,

Болугур нэһилиэгин Советын испол-

намун председателэ.

Е. ДЯЧКОВСКАЯ,

Амматаабы учаастак сэбиздиссэиз.

ОТТОИ сенаһы өгөрүү, син биир синаһтөөһүн курдук, хуох үүнээһини кэспирбэлээһини ыһамата буолар. Ол тыһан баран, сенаж синаһтөө атыһар-лаах. Синаһтөөһүн өтү кэспир-бэлээһиниһэ үөскүүр үтү киһи-тата сытыппат буоларына, сенажтамыт от буөртү буөббатын ууруулар маһага бөһөтэ уопсай түргүнүн куһаанада уонна тастан салгыи киһирбөтэ хаачы-быллар. Сенаһы өгөрөргө ала-кавай өттөрү синаһтэ 45—55, оттон бөбөвайдары 50—60 бы-рыһыан хаалыахтарыгар дээр сарарытан баран ууруулар. Уу-

Ученайдар сүбэлэрэ

Сенаж технологията уонна хаачыстыбата

руулар от синаһ интинэн өссө өрдүк буоларына куһаан, микрофлората кыһан сүөх өгө-һулуубат; бөрдэ буоларына сина-жас үөскүүр эбэтэр табыллыба-тамына (синаһтөөһүн үүнэһи-лэргэ саахара тийбөтөһүн) арыс киһиэтата, көөнүү аты-даһаны бөрдүүкталара үөскүү-лэр. Ол бөрдүүкталары сыты-һаһына үөскөтөр бактериялар; өгөрөөлөр, өтөн сыттан аһы-лык буөртү буолар. Оттон сина-ж 45 бырыһыантан аһыаатын аһылык инимтиһэ наһаа быһа түһөн арыһыр. Холобур, 35 бырыһыан синаһтөөһүн сара-дыйыт бөбөвай өттөрү сенаж өгөрөөххө, анардас механичес-кай сүтүгэ 10 бырыһыанга тийиһэр. Оту сенаж өгөрөргө, өтөн от төһө синаһтөө буолуу-гун табыллыах нуормаларын хаһааннаһаа тутуһуохха наада. Ити аһылык үчүгэй хаа-чыстыбаалаах буолуутун биир быһаарыааах усулуобуйата.

Үчүгэй хаачыстыбаалаах сенаж биир килограмм инимтиһинэн 0,35—0,4 аһылык единицаах 50—60 грамм буһуһуо прэ-тениһаах уонна 30—40 милли-грамм каротиннаах буолуохтаах. Сенаһы бэлэмнэһин—үстүн үдэ. Сенаһы бэлэмнэһин түһү-гэр оһон баран субууга сыты-ран синаһ сөһтөөх нуорматыгар түһүөр дээр, бары сүтүктэрин кунутуур аһыаатын туран сара-рытааха, субууламмыт оту хо-муйан аһан баран хайаан дара-ны 3 сантиметртан уһуна сүөх-тэһэ бырбастааха, хаһан дара-ны тыһан киһирбөт сиригэр тү-гэһиптэ кутуохха, үчүгэйдик чи-һэһэ синаһаах уонна тастан салгыи киһирбөт тыһа полимер-

тиһэргэ чычэки, сүөһүгэ аһа-тыһын механизациялааһынга сибэстэ булааччы.

Үчүгэй хаачыстыбаалаах сена-һы ыһым биир дьоһуннаах усулуобуйатынан сенаж ууруу-лар сиригэр салгыи киһирбөтэ буолар. Уоһа эһипипт курдук, сенаж маастатын инигэр бак-териялар кини кураһаах буолан кыһан үөскөбөттөр. Ол да буол-лар түүнүгү үөскөтөр бактерия-лар синаһ өбөрү дьоһундара күүстөөх, өтөн 20 бырыһыан синаһтөөхтэ дараһы сина биир үөскүүлэр. Ол иннин сенаж маас-сатыгар салгынтан киһирбөт киһирэр буолла да, хайаан да-һаны түүнүгүрэр.

Сенаж билигин улам киһиһик туттуулар буолла. Ол тыһан ба-ран хаачыстыбата, агрохимлабо-раториялар көрдөрөөлөрүнэн, үтүс хаһайыстыбаларга намы-һах.

Саһа аһылык инимтиһинэн киһиһиһэ, эһипипт курдук, ит күөх маастатын сина сара-рыппаттан. Үтүс хаһайыстыба-лар 70, сорохтор өһнөөр 80 бырыһыан синаһтөөх маастаны ууруулар. Бу түбэлтэтигэр ха-һайыстыбалар сенаһы буолбаа-ка, кини бадарбат үтүс састаан-таах куһаан синаһы ылааһар. Көөһүү прөстэһэ күүска ба-рыһаһыттан, аһылык иним-тиһээх эттиктэра өрдүк сүтэл-лэр. Холобур, бийиһи өгөрбүт өһиттарбытыттан өстүүбүтүнэн, 50 бырыһыан синаһтөөх күөх маастаны сир үрдүгэр өһоһуа-лубут кутуу цемент ытыһастаах траншеяра пленканы саһан дөһөнөрбөлээһини, инимтиһээх эттиктэрин сүтүүтэ 12 быры-

(Бүтүүн 4 өтө. көр).

КРАСНОДАРСКИЙ КЫРАЙ. Красноармейскэй оройуон Мичурин аатынан колхозун үбүс от-делениетыгар Н. С. Маһыч саһайар рини үүн-нэрэр ыччат-комсомольскэй эвено ситиһилээх-тик үлэһир. Мичаттар быһыл 254 гектар ро-плантациятын гектары ахсыттан 65-тин ден-тиер рини хомуйарга быһаарынан тураллар.

СНИМКА: иккис уонда үбүс кылаастаах трактористар (хаһастан уһа дээһи): А. Болгов, К. Грузда, колхоз комсомольскэй комитетин се-кретара В. Митнев, В. Петренко, Е. Иванченко уонна производственик учаастак учетчиһата Р. Жуков.

Е. Шулапов фотота.

ССТА фотохрониката.

